

rekke beslektede lover, medfører at det som utgangspunkt oppstilles et objektivt ansvar for mislighold. Det vil si at ansvaret som hovedregel legges på den misligholdende part uten hensyn til subjektiv skyld hos denne. Dette objektive ansvaret modifiseres imidlertid dersom «*selgeren godtgjør at forsinkelsen skyldes hindring utenfor hans kontroll som han ikke med rimelighet kunne ventes å ha tatt i betraktning på avtalen tiden eller å unngå eller overvinne føl-*

gene av», jf. kjøpslovens § 27 (1) siste punktum. Disse vilkårene er sammenfallende med de hovedvilkårene som gjelder for å kunne påberope force majeure i de fleste avtaler, ref. fremstillingen ovenfor.

Kontrollansvaret slik dette kommer til uttrykk i kjøpsloven (og andre beslektede lover med tilsvarende reguleringer) har blitt tillagt betydelig vekt i norsk rettspraksis, også utenfor de

områdene de spesifikt regulerer. Disse prinsippene anses derfor å uttrykke alminnelig bakgrunnsrett.

Vi nevner at kjøpsloven § 27 (2) oppstiller en regel som medfører at en selger kun kan påberope seg force majeure hos en underleverandør dersom også underleverandøren ville vært omfattet av kontrollansvaret i kjøpsloven § 27 (1) (såkalt dobbel force majeure).

Hygiene på jobb og hjemme:

Slik forebygges koronasmitte

Våren 2020 ble helt annerledes enn noen kunne spådd. Med koronavirus-trusselen hengende over oss, er det mange som lurer på hvordan vi skal forholde oss både på arbeidsplassen og hjemme, slik at vi forebygger smittespredning. Her er rådene du bør følge.

Hva er et virus?

Virus er en mikroorganisme som blant annet forårsaker farlige sykdommer som meslinger, polio og hiv, men også ufarlige sykdommer som vorter og forkjølelse. De er blant de minste mikroorganismene som fins, og har eget arvestoff. Fordi virus må ha en vertscelle (som våre menneskeceller) for å formere seg, er det uklart om virus kan regnes som levende organismer eller ikke.

Mange virussykdommer kan forebygges med vaksiner eller behandling, men for koronaviruset finnes det ikke

Ernæringsfysiolog cand. scient. Gunn Helene Arsky gir gode råd om forebygging av koronasmitte.

pr. i dag noen av delene. Vi må derfor angripe viruset der det er svakest.

Såpe river i stykker viruset

Viruset er en nanopartikkel bestående av arvestoff, proteiner og fett. Dette holdes sammen av «borrelåsaktige» strukturer og en overflate som er «klissete» av fett og protein.

Du kunne kanskje tenke deg at å vaske hendene med vann er nok, men virusets overflateproteiner «limer» seg fast til våre hudceller, og slipper ikke taket om du vasker med bare vann. Vi må derfor gjøre noe med «limet».

Det svakeste leddet er fettene i overflaten av viruset, det som limer seg fast til huden vår. Såpe oppløser fettmembranen slik at det løsner fra huden. «Borrelåsen» går i stykker og viruset faller fra hverandre som et korthus og dør – eller det blir inaktivt, ettersom virus egentlig ikke er i live.

Hva virker best – Antibac eller såpe?

Alkoholbaserte desinfeksjonsmidler og håndsprit virker mot koronavirus og er et alternativ hvis ikke håndvaskmuligheter er tilgjengelige. Slike produkter virker ikke om du har synlig skitne hender, eller om hendene allerede er våte – da bør du først vaske hendene med såpe.

Og der bare litt såpe er nok for å bryte viruset i fillebiter, så må du nærmest drukne viruset i store mengder alkohol over en viss tid, for at det skal gjøre samme jobben.

Generelle hygienetiltak

Gode hostevaner og god håndhygiene reduserer smitte ved alle luftveisinfeksjoner, også smitte med koronaviruset. Ledelsen må sikre at alle ansatte er

kjent med tiltakene. Husk også på å informere de som ikke snakker eller leser norsk.

Grundig håndvask

Det beste for å hindre smitte, er grundig håndvask med såpe og vann hver gang man har hostet eller nyst, hver gang man har vært på toalettet, før og etter måltider og ellers ved synlig skitne hender.

Arbeidsgiveren bør sørge for at håndvask eller hånd-desinfeksjon er tilgjengelig ved alle inngangspartier.

Ikke ta på hverandre

Unngå å ta på hverandre – alle former for håndhilsing, klemming, albuedunk og så videre kan bety smittefare. Hold minst én meters avstand til hverandre til enhver tid.

Ikke ta deg i ansiktet

Unngå så langt det er mulig å ta deg i ansiktet – virus kan overføres fra hendene til munnen og slimhinnene i øyne og nese. Derfra kan viruset transporteres inn i kroppen.

God og hyppig rengjøring

Toaletter og vaskeservanter, håndtak, tastaturer, berøringskjermer, telefoner, mobiler, kopimaskiner og andre gjenstander som hyppig berøres, bør rengjøres ofte. Alkoholbasert desinfeksjon kan brukes på ellers rene flater. Ellers anbefales god rengjøring med vanlige rengjøringsmidler eller husholdningsklorin.

Hygiene på reise til og fra jobb

Som ansatt bør du kjøre privat bil, gå eller sykle til jobb. Unngå å ta offentlig transport dersom det er mulig. Unntak gjelder for personer med kritiske sam-

funnsfunksjoner som skal komme seg til og fra jobb.

Det anbefales å vaske hender med én gang du kommer på jobb, og med én gang du kommer hjem igjen. Ha gjerne en Antibac i vesken til bruk underveis på reisen.

Hygiene i kantinen

Arbeidsgiveren bør sørge for at håndvask eller hånd-desinfeksjon er tilgjengelig ved inngangen til kantinen eller der dere spiser.

Det kan også være aktuelt å utvide spisetidene i kantinen, slik at ikke alle ansatte kommer på én gang.

Buffer med selvforsyning er ikke lenger tillatt, og det må være minst én meter mellom hver spisegjest.

Hygiene ved møtevirksomhet

Det meste kan løses via videokonferanser i disse dager. Det kan man gjennomføre hjemmefra så vel som fra arbeidsplassen. Arbeidsgiver bør derfor så langt det er mulig tilrettelegge for videokonferanser. Unngå unødvendige sammenkomster og møter, selv når det gjelder feiringar eller kolleger som går av med pensjon.

Kilder:

Folkehelseinstituttets nettsider: fhi.no/nettpub/coronavirus/

The Guardians nettsider: amp.theguardian.com/commentisfree/2020/mar/12/science-soap-kills-coronavirus-alcohol-based-disinfectants

Store medisinske leksikons nettsider: sml.snl.no/virus

Det beste for å hindre smitte, er grundig håndvask med såpe og vann hver gang man har hostet eller nyst, hver gang man har vært på toalettet, før og etter måltider og ellers ved synlig skitne hender.